

SLOVNÍK UNIVERBÁTOV V SLOVENČINE

Martin Ološtiak – Lenka Palková – Soňa Rešovská

**Fintice
2025**

Slovník univerbátov v slovenčine

Autori:

Martin Ološtiak, Lenka Palková, Soňa Rešovská

Recenzentky:

PhDr. Ivana Kolářová, CSc.

prof. PhDr. Daniela Slančová, CSc.

Vydavateľ: FACE – Fórum alternatívnej kultúry a vzdelávania, Fintice, 2025

Táto práca vznikla v rámci riešenia projektu VEGA 1/0025/22.

Táto práca bola podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-18-0046.

Všetky práva vyhradené. Toto dielo ani žiadna jeho časť sa nesmie reprodukovat', ukladať do informačných systémov ani inak rozširovať bez predchádzajúceho súhlasu majiteľov autorských práv s výnimkou citovania podľa STN ISO 690.

© Martin Ološtiak, Lenka Palková, Soňa Rešovská, 2025

© FACE – Fórum alternatívnej kultúry a vzdelávania, 2025

ISBN 978-80-69006-56-0

OBSAH

Zoznam skratiek a značiek	5
I. Úvod	7
II. Zásady spracovania slovníka	11
1 Všeobecná charakteristika	11
2 Výber hesiel	12
3 Stavba heslovej state	13
3.1 Heslové slovo	13
3.2 Výslovnosť	15
3.3 Typ univerbizácie	16
3.4 Gramatická charakteristika	18
3.5 Funkčné kvalifikátory	19
3.6 Výklad významu	24
3.7 Exemplifikácia	25
3.8 Hniezdovanie	25
III. Literatúra a pramene	27
IV. Slovníková časť	30

I.

ÚVOD

Cieľom **Slovníka univerbátov v slovenčine** (ďalej aj SUS) je lexikografická charakteristika univerbizácie ako výrazného prejavu lexikálnej dynamiky. Táto charakteristika spočíva v opise jazykovo-komunikačných vlastností univerbizovaných jednotiek. Ide o ortografické, ortoepické, morfologické, sémantické, štruktúrne, kolokačné a slovotvorné vlastnosti. V slovníku sa celkovo spracúva 1 962 univerbátov a ďalších 838 prihniezdovaných lexém.

Komunikačnou doménou vzniku a používania univerbizovaných výrazov je bežná komunikačná sféra, pre ktorú sú charakteristické vlastnosti dialogickosť, súkromnosť, subjektívnosť, situačnosť, spontánnosť a stručnosť vo vyjadrovaní. Kontakt medzi komunikantmi je priamy alebo nepriamy – sprostredkovaný elektronickými alebo virtuálnymi médiami (ku komplexnej charakteristike tejto sféry porov. Slančová et al., 2022: 23-54). Univerbizácia je v tomto kontexte exemplárnym príkladom, ako sa realizuje posledná spomínaná vlastnosť – stručnosť vo vyjadrovaní. Dôležité je tiež zdôrazniť, že kontinuálnosť a tekutosť jazykovej komunikácie sa prejavuje v prieniku tejto komunikačnej sféry s inými sférami – s mediálnou, náboženskou, literárnou sférou (Slančová et al., 2022: 47-54), ale aj s komunikačnými prostrediami, v ktorých sa realizuje profesijná a záujmová činnosť človeka.

Hoci sa existencia univerbizácie prototypovo (a adekvátne) spája s kolokvializáciou (mnohé univerbáty sa v slovenských výkladových slovníkoch považujú za hovorové; označujú sa funkčným kvalifikátorom hovor.), je potrebné poznamenať, že súbor univerbátov neobsahuje výlučne len hovorové či inak štylisticky príznakové exempláre. Príznakovosť je v univerbizačnej lexike vnútorne diferencovaná a rozlične odstupňovaná – od najpríznarovejších jednotiek, ktoré hodnotíme ako subštandardné (napr. slangové *decák* detský domov, *digiták* digitálny fotoaparát, *džezáky* Bratislavské džezové dni), cez štandardné kolokvializmy (*igelitka* igelitová taška, *telesná* telesná výchova, *Everest Mount Everest*) až po neutrálne univerbáty (*chorvátčina* chorvátsky jazyk, *kozľacina* kozľacie mäso, *kávomat* kávový automat, *IQ* inteligenčný kvocient). Rôzna miera príznakovosti je dobre viditeľná aj na úrovni synonymických radov, napr. oficiálne viacslovné pomenovanie *diplomová práca*, *vysoká škola* – štandardné (hovorové) univerbizované *diplomovka*, *vysoká* – subštandardné univerbizované *diplomka*, *výška*. Zdôrazňujeme, že zámerne tu nepracujeme s dichotómiou spisovnosť – nespisovnosť.

Aj keď univerbizované pomenovania sú z definície sekundárne (vznikajú na podklade príslušných viacslovných náprotivkov), neznamená to, že musia byť nevyhnutne v „komunikačnom závese“. Možno pri nich sledovať viaceré typy emancipačných procesov. Spomenieme tri takéto prejavy, ktoré vzájomne súvisia.

1) Výhodnosť jednoslovnosti sa môže prejaviť v tom, že univerbát sa v komunikácii začne preferovať, čo sa odráža vo zvyšovaní jeho frekvencie. V jednotlivých univerbizačných dvojiciach (pod dvojicou máme na mysli viacslovné pomenovanie a jeho univerbát) registrujeme rôzne frekvenčné pomery:¹

a) vyšší (v niektorých prípadoch výrazne vyšší) výskyt viacslovného pomenovania, napr. *akciová spoločnosť* (22 738) – *akciovka* (4 264), *služobná cesta* (7 292) – *služobka* (391), *diplomová práca* (7 898) – *diplomovka* (2 197), *snubný prsteň* (1 014) – *snubák* (3);

b) relatívne vyrovnané výskyty, napr. *psychologický test* (837) – *psychotest* (1 055), *cyklistická doprava* (688) – *cyklodoprava* (593), *drevná štiepka* (747) – *drevoštiepka* (922);

c) vyšší (v niektorých prípadoch výrazne vyšší) výskyt univerbátu, napr. *igelitová taška* (2 048) – *igelitka* (3 269), *spací vak* (1 555) – *spacák* (2 150), *silonové pančuchy* (44) – *silonky* (286), *automobilový servis* (13) – *autoservis* (2 772), *lanová dráha* (1 645) – *lanovka* (14 230), *bankový automat* (28) – *bankomat* (11 856).

2) Jazykovoštruktúrna emancipácia spočíva v oslabení vzťahu k motivujúcemu viacslovnému pomenovaniu, čím sa univerbát prestáva pociťovať ako univerbát. Niektoré takéto prípady zachytávame aj v SUS s príslušným kvalifikátorom pôv. univ.: napr. *náhrobok* pôv. univ. náhrobný kameň, *zemiak* pôv. univ. zemské jablko. Oslabenie až zánik univerbizačného vzťahu môže súvisieť aj s komunikačnou preferenciou univerbizovaného pomenovania (porov. predchádzajúci bod).

3) Komunikačno-pragmatická emancipácia znamená oslabovanie príznakového charakteru univerbátu. Aj v našom slovníku sa mnohé univerbáty zaraďujú do spisovnej, a teda bezpríznakovej variety (bližšie porov. 3.5), pričom príznakové (štandardné, subštandardné) buď vôbec neboli (napr. *slovenčina*, *horľavina*, *rýchlocesta*), alebo sa ich príznakovosť neutralizovala (napr. *bytovka*, *sanitka*)². K neutralizácii príznaku štandardnosti do veľkej miery napomáha najmä výskyt univerbátov v mediálnej komunikačnej sfére (Horecký et al., 1989: 305). Aj príklad univerbizovaných lexém ukazuje, že hranica medzi štandardnou a spisovnou varietou je tekutá a z tohto pohľadu sa môže zdať použitie kvalifikátora štand. v našom slovníku v niektorých prípadoch diskutabilné.

Opačným procesom, ktorý registrujeme, je tzv. univerbizačná remotivácia. Podľa Stručného etymologického slovníka slovenčiny (Králík, 2015: 377) lexéma *nacizmus* vznikla podľa nemeckého *Nazismus* (de facto môžeme uvažovať o prevzatí). Vzhľadom na to, že sa používa aj dvojslovný ekvivalent *nacionálny socializmus* (zachytáva sa aj v sémantizácii hesla *nacizmus* v oboch aktuálnych výkladových slovníkoch slovenčiny, v Krátkom slovníku slovenského jazyka aj v Slovníku súčasného slovenského jazyka; porov. pozn. 2), synchrónne možno uvažovať o univerbizačnom vzťahu *nacionálny socializmus* → *nacizmus*.

¹ Frekvencie uvádzame z aktuálnej verzie Slovenského národného korpusu prim-11.0-public-all.

² V Krátkom slovníku slovenského jazyka (Kačala, Pisárčiková & Považaj, 2003) sa lexémy *bytovka* vo význame „bytový dom“ a *sanitka* „sanitné vozidlo“ uvádzajú s kvalifikátorom *hovor*. V prvom zväzku Slovníka súčasného slovenského jazyka (Buzássyová & Jarošová, 2006) sa heslo *bytovka* v danom význame uvádza bez kvalifikátora, heslo *sanitka* sa v tomto slovníku zatiaľ nenachádza (nateraz vyšli štyri zväzky po písmeno Pn). V SUS ho však uvádzame bez kvalifikátora, pretože sa nazdávame, že ide o analogický prípad ako *bytovka*.

Ďalším javom, ktorý sa univerbizácie dotýka, je polymotivácia. Niektoré jednotky možno považovať jednak za univerbizované (*anglický jazyk* → *anglina*), jednak za utvorené z jednoslovných pomenovaní (*angličtina* → *anglina*).

Univerbáty celkom prirodzene vstupujú aj do paradigmatických vzťahov. Okrem konštitutívneho vzťahu synonymie k východiskovému viacslovnému pomenovaniu pozorujeme síce málopočetnú³, no predsa len existujúcu synonymiu medzi dvomi (prípadne aj viacerými) univerbátmi utvorenými od rovnakého viacslovného pomenovania: napr. *cisársky rez*: *cisársky* – *cisár* – *cisarák*, *základná škola*: *základná* – *základka* – *ZŠ*, *protivodná bránka*: *protivoda* – *protivodka*, *vodičský preukaz*: *vodičský* – *vodičák*, *živánska pečienka*: *živánska* – *živánka*.

Univerbáty sa taktiež zaraďujú do ďalších typov lexikálnych paradigiem (podrobnejšie Palková, 2018: 83-87). Ak ide o paradigmy, ktoré sú založené primárne na význame (pojmové pole, antonymia, hyperonymia a hyponymia), tak univerbáty prostredníctvom synonymie „dedia“ tieto paradigmatické vlastnosti po svojom viacslovnom pendante. Napríklad ak viacslovné pomenovania *žltá karta* – *červená karta* patria do jedného pojmového poľa (porov. napr. súvzťažné jednotky *šport*, *rozhodca*), tak túto príslušnosť dedia aj ich univerbáty *žltá* – *červená*. Podobne ak viacslovné pomenovanie *dostihový kôň* je hyponymom jednoslovnej lexémy *kôň*, tak tento vzťah sa týka aj univerbátu: *kôň* (hyperonymum) – *dostihák* (hyponymum).

Ak ide o paradigmy, ktoré sú založené primárne na forme (homonymia, paronymia), tak k „dedeniu“ nemôže dôjsť, pretože pri univerbizácii dochádza k zmene formálneho ustrojenia. Vznikom univerbátu sa však môžu konštituovať nové homonymá⁴ a paronymá, pričom môže ísť o homonymiu a paronymiu medzi univerbátmi (napr. *dekáč¹* „dekanský termín“ – *dekáč²* „dom kultúry“; *opravák* „opravný termín“ – *dopravák* „dopravný policajt“) alebo medzi univerbátom a neuniverbátom (napr. *hasák¹* „hasiaci prístroj“ – *hasák²* „rúrkové kliešte“; *dízel* „dízlový motor, dízlové auto“ – *fízel*).

Osobitné postavenie majú slovotvorné paradigmy. Univerbátov sa slovotvorba týka významným spôsobom, preto tento typ paradigmatických vzťahov v SUS zaznamenávame aj na úrovni heslovej state, a to dvojakým spôsobom.

a) Univerbát ako motivant. Väčšina univerbátov (v našom súbore je to 67 %, teda dve tretiny) sa tvorí práve pomocou slovotvornej motivácie. Typy univerbizácie označujeme v heslovej stati za heslovým slovom, resp. za výslovnosťou (porov. 3.3). Motivačný vzťah medzi viacslovným pomenovaním a univerbátom zachytávame prostredníctvom výkladu významu pomocou synonymného viacslovného pomenovania (porov. 3.6).

b) Univerbát ako motivát. Slovotvornú aktivitu univerbátu dokladujeme hniezdovaním lexém, ktoré boli od neho utvorené (porov. 3.8).

Univerbizácii sa v slavistike venovala a venuje solídna pozornosť. Nie je naším cieľom podať rozsiahly prehľad o prácach na túto tému (k tomu podrobnejšie porov. napr. Szczepańska, 1994; Avramova, 2013; Martincová, 2015; Kolářová, 2017; Palková, 2018). Na tomto mieste prísne výberovo spomenieme aspoň niekoľko základných textov.

Reflexia univerbizácie sa nachádza v kolektívnej monografii *Dynamika slovnej zásoby súčasnej slovenčiny* (Horecký et al., 1989: 298-306; autor kapitoly J. Bosák). Samostatná kapitola sa tomuto javu venuje aj v monumentálnom derivatologickom kompendiu *Word-*

³ V našom súbore má dva alebo tri univerbáty 90 viacslovných pomenovaní (4,6 % hesiel).

⁴ Homonymiu v SUS zaznačujeme tradične horným číselným indexom (porov. 3.1).

Formation. An International Handbook of the Languages of Europe (autorka kapitoly s názvom *Multi-word expressions and univerbation in Slavic* je O. Martincová, 2015). Téma univerbizácie sa do centra pozornosti dostala aj na 18. konferencii Komisie pre slovanskú slovo tvorbu pri Medzinárodnom komitáte slavistov s názvom *Univerbacia/Univerbizacija u slavenskim jezicima* (Sarajevo 4. – 7. 4. 2017; porov. rovnomenný zborník, ktorý editovala A. Šehović, 2018).

Nateraz najkomplexnejšie sa univerbizácia v západoslovanských jazykoch spracúva v troch monografiách (Szczepańska, 1994; Kolářová, 2017; Palková, 2018). Monografia I. Kolářovej sa stala podnetom pre lexikografické spracovanie tohto javu v češtine v podobe *Slovníka univerbizátů (zjednoslovněných názvů)* (Kolářová & Štícha, 2020), ktorý je založený na podrobnom korpusovom výskume.

V slovakistike sa univerbizácii najsystematickejšie venovala L. Palková v sérii publikačných výstupov (Palková, 2015a, 2015b, 2015c, 2015d, 2016) a najmä v monografii *Univerbizácia v slovenčine* (2018). V nej autorka ponúka komplexný a viacdimenzionálny (jazyko-voštruktúrny, komunikačno-pragmatický, lexikografický) pohľad na problematiku tohto jazykového fenoménu. V tejto monografii sa nachádza aj lexikograficky spracovaný materiál univerbizovaných pomenovaní, ktorý sa stal východiskom pre SUS.

Veľmi radi na tomto mieste vyslovujeme poďakovanie recenzentkám, prof. PhDr. Daniele Slančovej, CSc., emeritnej profesorky Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, a PhDr. Ivane Kolářovej, CSc., z Pedagogickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne, za všetky inšpiratívne poznámky, ktoré nám vo svojich posudkoch poskytl (poukázanie na nekonzistentnosti, návrhy na doplnenie heslára či alternatívne spracovanie hesiel).

Význam špecializovaných slovníkov spočíva v tom, že využívajú priestor na prehĺbený pohľad do problematiky fungovania osobitných častí slovnej zásoby, teda taký pohľad, ktorý všeobecné slovníky vzhľadom na svoje určenie nemôžu poskytnúť. Okrem toho špecializované slovníky dotvárajú mozaiku slovnej zásoby, ktorá pozostáva z rozličných (bezpríznakových aj príznakových) skupín pomenovacích jednotiek.

V predchádzajúcich riadkoch sme veľmi stručne naznačili niekoľko aspektov, ktoré sa týkajú statusu univerbizovaných lexém. Aj z nich je však zrejmé, že univerbizácia má viacrovinný charakter, ktorý presahuje výskumné hranice lexikológie. Lexikografické spracovanie tohto fenoménu, ktorý sa oprávnenne považuje za výrazného reprezentanta lexikálnej dynamiky, predstavuje výzvu *sui generis*. Veríme, že **Slovník univerbátov v slovenčine** ako typ špecializovaného lexikografického výstupu si nájde svojho odborného aj laického čitateľa a že využije potenciál byť inšpiráciou pri ďalších úvahách o fungovaní slovenského jazyka a dynamiky jeho slovnej zásoby.

IV.

SLOVNÍKOVÁ ČASŤ

A

abonentka [abonentka] ž. G. sg. -ky, G. pl. -tiek abonentný lístok: *K abonentke, ktorá je prenosná, dostane divák aj bulletin k premiéram zdarma a pozvanie na slávnostnú recepciu.*

ABS [á-bé-es] á s., m. neživ. neskl. motor. antiblokovací systém: *Ak nestlačíme dosť silno brzdový pedál, ABS ani nezačne pracovať, predĺži sa brzdná dráha vozidla a narazíme do prekážky.*

■ **ABS-ko, ABSko, ábéesko**

absták ž. m. neživ. G., L. sg. -ku, N. pl. -ky subšt. abstinenčný príznak, syndróm, záchvat: *V prípade náhleho prerušenia liečby sa asi po dvoch dňoch dostaví absták, ktorý núti pacienta absolvovať klasickú rehabilitáciu.*

■ **abstáčik**

account [ekaunt] á m. živ. G. sg. -ta, N. pl. -ti subšt. account manager: *Moje začiatky v reklame sprevádzala túžba stať sa accountom.*

■ **accountka, accountský**

acetónka ž. G. sg. -ky, G. pl. -niek štand. acetónová farba: *Voľakedy som kreslil lievikovým perom a riedkou acetónkou.*

AD [á-dé] á s., ž. neskl. autobusová doprava: *Tu je vyznačená trasa mestskej autobusovej dopravy aj prímestskej AD, zastávky v jazdnom pruhu a pod.*

ADP [á-dé-pé] á s., m. neživ. neskl. lek. autonómny dýchací prístroj: *Po každom zásahu, kde hasiči použili ADP, po návrate na stanicu sa tento prístroj hneď odovzdá na „plynové“ oddelenie, kde si ho zoberú technici pod svoje krídla.*

AE [á-é] á s., ž. neskl. atómová elektráreň: *Každý blok AE Mochovce vyrobí ročne vyše 3 000 GWh elektrickej energie, čo pokrýva približne 11 % spotreby elektrickej energie na Slovensku.*

AED [á-é-dé] á s., m. neživ. neskl. lek. automatický externý defibrilátor: *Obidvoma spôsobmi môže poskytnúť prvú pomoc každý laik, ktorý absolvuje príslušné preškolenie a má AED k dispozícii.*

AFP [á-ef-pé] á s., m. neživ. neskl. štand. lek. AFP test (druh krvného testu): *AFP sa má*

robiť v určitom týždni, aj nám to na genetikke ešte prerátavali, či odbery neboli skoro alebo neskoro.

agroetnografia [agro-etnografi-a] § ž. G. sg. -ie, G. pl. -íí agrárna etnografia: *Úroveň súčasnej gruzínskej agroetnografie spĺňa aj najnáročnejšie kritéria európskej vedy na tomto bádateľskom poli.*

achilovka § ž. G. sg. -ky, G. pl. -viek štand. 1. Achillova šľacha: *V treťom sete si nechala ošetriť bolávu achilovku na ľavej nohe a potom už do konca nezískala ani gem.*
2. expr. Achillova päta (slabina): *Vývoj na pracovnom trhu je achilovkou amerického hospodárstva.*

Akadémia [akadémi-a] Sém ž. iba sg. G. sg. -ie štand. Slovenská akadémia vied: *Vzťahy medzi vysokými školami a Akadémiou sa musia radikálnym spôsobom zmeniť.*

akciovka [akci-ouka] § ž. G. sg. -ky, G. pl. -viek štand. akciová spoločnosť: *Nový typ akcioviek má zjednodušiť vstup investorov do start-upov.*

akčák, akčňák § m. neživ. G., L. sg. -ku, N. pl. -ky subšt. akčný film: *K správnemu celotýždňovému rozbehu patrí poriadny americký filmový akčák, ktorý nám na dnes naservíroval Sylvester Stallone. – Bojovnícky v tomto akčňáku používajú oveľa rafinovanejšie zbrane, než sú laserové rakety a neviditeľné vozidlá.*

aktivačné [aktivačné] M ž. pomn. G., L. pl. -ných štand. aktivačné práce: *Po uplynutí dvanástich mesiacov sa už viac na aktivačné nedostanú.*

akumulačka § ž. G. sg. -ky, G. pl. -čiek štand. akumulátorová batéria: *Keď potrebuje čosi rýchlo, zistí, že akumulačka je vybitá.*

akumulačky § ž. pomn. G. pl. -čiek, L. pl. -kách akumulčné kachle: *Len na kúrenie akumulčákmi samospráva dopláca 1500 eur*

ročne, a to pri päťstoeurových mesačných zálohách.

akumulátor Sém m. neživ. G. sg. -ra, L. sg. -re, N. pl. -ry eltech. akumulátorová batéria: *Veľké akumulátory hybridných automobilov sa dobývajú pri jazde dole kopcom a počas činnosti benzínového motora.*

■ **akumulátorový, akumulátorovo**

albánčina § ž. G. sg. -ny albánsky jazyk: *Leťtáky v albánčine si pred svojimi domami našli desiatky srbských navrátenecov.*

alkotest [alkotest] § m. neživ. G. sg. -tu, L. sg. -te, N. pl. -ty štand. alkoholový test: *Keďže vodiča polícia nezastihla na mieste nehody, nemohla vykonať ani alkotest, prípadne odber krvi.*

■ **alkotester**

alternatíva [alternatíva] Sém ž. G. sg. -vy, G. pl. -tív alternatívne divadlo: *S vekom sa mení i repertoár a s lútosťou musím povedať, že sme viacej podľahli činohre, menej sa venujeme alternatíve a mladému divadlu.*

alzheim, Alzheimer [aldzhajmer] Sém m. neživ. iba sg. G. sg. -ra, L. sg. -rovi štand. lek. Alzheimerova choroba: *Keď príde pacient k lekárovi s podozrením na prvé príznaky alzheimera, jeho mozog už býva poškodený. – Našiel som jedno zariadenie, kde sa aktívne venujú pacientom s Alzheimerom.*

■ **alzheimerový**

Amerika Sém ž. iba sg. G. sg. -ky štand. Spojené štáty americké: *Naznačil dokonca ochotu Ameriky rokovať so Severnou Kóreou bilaterálne, čo je čosi, o čo sa režim v Pchongjangu neúspešne snažil aspoň desaťročie.*

■ **Američan, Američanka, americký, americky, amerikanistika**

anál § m. neživ. G. sg. -lu, L. sg. -le, N. pl. -ly subšt. análny sex, styk: *Orál či anál bol v manželstve vyslovene tabu, uznávali sa len „prirodzené“ spôsoby pohlavného styku.*

■ **análík**

angličtina *Ť ž. G. sg. -ny anglický jazyk: Rokovacím jazykom bola angličtina a podujatie sa uskutočnilo v budove mestského múzea.*

■ **angličtinár, angličtinárka, angličtinársky** (adj.), **angličtinársky** (adv.)

anglina *Ť ž. G. sg. -ny subšt. štud. anglický jazyk (vyučovací predmet): Dobre, samé jednotky, dokonca aj anglina sa vydarila, vybrala som si super otázku.*

angorák *Ť m. zvier. G. sg. -ka, N. pl. -ky subšt. angorský králik: Rozdiel je hlavne v tom, že angoráky majú dlhú srst' a novozélandské biele krátku.*

animáč [animáč] *Ť m. neživ. G. sg. -ča, L. sg. -či, N. pl. -če subšt. animovaný film: Vo vysielaní Simpsonovci nahradia iný animáč od rovnakých tvorcov – Futuramu.*

■ **animáčik**

animák [animák] *Ť m. neživ. G., L. sg. -ku, N. pl. -ky subšt. animovaný film: Na Slovensku máme veľa talentov, vďaka ktorým sa v súčasnosti pripravuje až šesť celovečerných animákov.*

■ **animáčik**

anízovka [anízouka] *Ť ž. G. sg. -ky, G. pl. -viek štand. anízový likér: Anízovú chuť milujú aj Bulhari, svoju anízovku nazývajú mas-tika.*

ANS [á-en-es] *Ť s., m. neživ. neskl. autonómny nervový systém: ANS zahŕňa neuróny centrálného a periférneho nervstva.*

antivirák [antivirák] *Ť m. neživ. G., L. sg. -ku, N. pl. -ky subšt. antivírusový program, softvér, systém; antivírový program, softvér, systém: Bežný užívateľ zapne antivirák, ten nájde infiltráciu, uloží ju do karantény.*

antivírus [antivírus] *Ť m. neživ. G. sg. -su, L. sg. -se, N. pl. -sy inform. antivírusový pro-*

gram: Webová stránka vydavateľstva poteší návštevníka bez dobrého antivírusu trójskym koňom.

AO [á-ó] *Ť s., ž. neskl. autonómna oblasť: Na hraniciach medzi AO Xinjiang a Kašmírom leží horstvo Karakorum s priemernou nadmorskou výškou 6 000 m n. m.*

AOS [á-ó-es] *Ť ž. iba sg. neskl. Akadémia ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika: Možnosť prihovoriť sa plénu veliteľského zhromaždenia využil aj rektor AOS.*

aparthotel [aparthotel] *Ť m. neživ. G. sg. -la, L. sg. -li, N. pl. -ly apartmánový hotel: Štýlovo zariadený aparthotel s príjemnou atmosférou sa nachádza priamo pri piesočnatej pláži, bol postavený v roku 2009.*

■ **aparthotelový**

Apgar, apgar, APGAR *Ť s. neskl. štand. lek. Apgarovej, Apgar skóre: Malý mal Apgar 10, má syndróm dráždivého čreva (zdedil) a je hyperaktívny. – Pôrod prebehol akútnou sekciou, apgar 7/3/7/7, skalená plodová voda, trikrát obmotaný pupočník. – Ak má dieťa APGAR nad 7 v piatej minúte, je zdravé.*

aplikácia [aplikáci-a] *Ť m. ž. G. sg. -ie, G. pl. -í mobilná aplikácia: Táto aplikácia vám umožní ovládať mobil počas jazdy pomocou hlasových príkazov.*

APVV [á-pé-vé-vé] *Ť s., ž. neskl. Agentúra na podporu vedy a výskumu: V rámci projektu podporeného z APVV bude časopis zdarma distribuovaný na školy.*

APZ [á-pé-zet] *Ť ž. iba sg. neskl. Akadémia Policajného zboru v Bratislave: Na konci akademického roka 2014/2015 bolo na APZ zamestnaných 96 vedecko-pedagogických zamestnancov.*

arabčina *Ť ž. G. sg. -ny arabský jazyk: Z arabčiny sa madrasa prekladá jednoducho ako škola.*

■ **arabčinár, arabčinárka**